

LIVET 2.0

Av Hans Olsson

Evolutionen tar i dessa tider det kanske största steget i människans historia. Tidigare steg var jordbrukssamhället, skriftspråket, tryckeritekniken och industrialismen. Så kom datorerna och nu artificiell intelligens, robotik och rymdfart. Under årtusenden styrde generna evolutionen, men nu har memer tagit över. ”Mem” står för tankar, minne och kreativitet. Intelligensen har sedan begynnelsen konstruerat hjälpmedel till kroppen från rakknivar av flinta till batteridrivna rakapparater, glasögon, hörapparater, pacemakers, mediciner till genteknikens CRISPR-sax. I Dan Browns senaste bok *Begynnelse* säger Edmond: ”Om ni inte tror att människan och tekniken kommer att smälta samman, så se er omkring... Människan håller på att utvecklas till något annat.” Bland vetenskapsmän och filosofer talas det om att vi gått in i ett posthumanistiskt skede.

TRANSHUMANISMEN

Transhumanismen är en livsfilosofi som vill befria människan från biologiska, sociala och andliga begränsningar med hjälp av vetenskap och teknologi. Flera ledande fysiker, robotforskare, kosmologer och filosofer betecknar sig som transhumanister. Helsingborgaren Niklas Boström är professor i filosofi vid universitetet i Oxford och tongivande på området. Stockholmaren Anders Sandberg är också verksam i Oxford och deltog som expert i SVT:s dokumentärserie om robotar förra året. Transhumanismen förutsäger en snabb utveckling på hälsoområdet och möjligheter till ett evigt liv i en eller annan form. En intressant tanke som också framförs är att universum kommer att bli medvetet genom människans intelligens och transcendens.

Transhumanisterna är inte några new age-fantaster utan ledande vetenskapsmän på olika områden. Men är detta inte att manipulera naturen? Svaret är att civilisationen bygger på manipulation av naturen och eftersom människan är en del av naturen är allt vi skapar ”naturligt”. Angående döden påpekar man att religionerna alltid åtagit sig att ”försköna” döden, eller som vissa existentialistiska filosofer uttrycker sig: ”döden ger livet mening”. Transhumanister kallar detta för ”deathism”, en psykiskt osund dödsdyrkan, ledande till fatalism, passivitet och hjälplöshet. Det kan här tilläggas att amerikanska Food and Drug Administration, USA:s högsta livsmedels- och medicinalmyndighet, börjat klassificera åldrande som en sjukdom på grund av tillkomsten av allt fler mediciner som bromsar åldrandet.

EXTENDED MIND

Transhumanismen är ett brett begrepp och vi skall låta några av dess representanter komma till tals här. Vi börjar med de två tongivande filosoferna David Chalmers och Arthur Clark vid New York-universitetet respektive universitetet i Edinburgh. Tillsammans har de skapat begreppet ”extended mind” (vidgat medvetande) som innefattar alla informationsbärande system. Människan är ett sådant, men frågan är var sinnets gränser går. Är glasögonen, hörapparaten, mobiltelefonen och datorn delar av mitt sinne, är språket, böcker, internet, religioner och mitt sociala nätverk en del av mig? Allt detta ingår aktivt i våra tankeprocesser och definieras av Chalmers och Clark som delar av vårt jag. Ännu tydligare blir det när robotik blir en del av kroppen som t ex intelligenta arm- och benproteser eller hjärnstyrda datorer. I princip menar man att allting ingår i vårt jag och vi innefattar därmed hela universum, en för teosofier bekant tankegång.

DIGITALISM

En annan aktuell filosofiprofessor är Eric Steinhart, inriktad speciellt på artificiell intelligens och robotik, därav beteckningen digitalism. Han finner att den avancerade tekniken ger uppslag till nya tankevägar, en parallell till hur Einsteins teorier, kvantfysiken och kosmologin har revolutionerat vår syn på världen och livet. Steinhart betraktar liv som lika med information och jaget som ett informationsmönster. För teosofin är akashakrönikan ett bekant begrepp från den indiska filosofin, innebärande att alla tankar som människor tänker lagras i ett universellt tankefält. Ett urgammalt internet?!

Informationsmönster såsom jaget eller personligheten, migrerar enligt Steinhart. Hans bok *Your Digital Afterlives* redovisar en rad fortlevnadsteorier baserade på digital patternism alltifrån Nietzsche till nutida transhumanister. Steinhart anser att reinkarnationsläror kan passa väl in i mönsterteorierna och han har ett intressant resonemang om ”kosmiska ingenjörer”, som kanske har skapat oss och styr vår utveckling och säkrar vår fortvaro genom att göra digitala kopior av oss. Den som är bekant med H.P. Blavatskys beskrivningar av Dhyana chohaner och Manasaputror i *Den Hemliga Läran* kan nog se ett samband med ”ingenjörerna”.

ÄR VI SIMULERADE?

Den tidigare nämnde Niklas Boström publicerade 2003 den tongivande artikeln ”Are You Living in a Computer Simulation? Hans hypotes är att vi i framtiden kan ha superdatorer som skapar simulerade universa liksom i filmen *Matrix*. Vi skulle då vara ovetande om att vi befinner oss i ett artificiellt universum. Det är sannolikt att längre komna civilisationer redan gjort sådana simuleringar och att vi lever i en sådan. Bland andra som ansluter sig till denna tanke är den kände astrofysikern Neil deGrasse Tyson, som tror att sannolikheten är 50/50, liksom Bill Gates och Elon Musk. Den senare säger att vi kanske skall vara tacksamma om vår värld bara är en simulation.

Richard Terrile, astronom och ledande computerforskare vid NASA, noterar att universum beter sig matematiskt och att dess subatomära partiklar är uppdelade likt ett pixlat dataspel. Han tror att simulationshypotesen också kan förklara säregenheter i kvantmekaniken. Han ser även andliga dimensioner i ämnet som t ex en vetenskaplig grund för fortlevnad och världar i högre dimensioner. Matematikern Edvard Frenkel vid Californiauniversitetet påpekar att matematiska enheter existerar i och av sig själv och hänvisar till den store logisten Kurt Gödel, som menar att matematiska koncept och idéer formar en objektiv realitet i sig själv, tankegångar som fysikern Max Tegmark också uttrycker. Vid universitetet i Washington studerar en grupp fysiker oregelbundenheter i kosmisk strålning som skulle kunna bekräfta simulationshypotesen.

MINDCHILDREN

Hans Moravec är en av pionjärerna inom robotiken, verksam vid Carnegie Mellon University, det främsta robotlaboratoriet i USA. I sin bok *Mindchildren* förutser han hur robotar kommer att utveckla sig själva och hjälpa oss att transcendera. Robotarna är våra ”barn” och vill oss väl, som barn i allmänhet vill sina föräldrar. De kommer att kunna kopiera hela vår civilisation ner till minsta partikel och därmed säkra ett liv efter detta. Moravec tror att medvetandet lever vidare i någon av många världar, i fysisk eller annan form. Om detta uppfattas som absurt, så menar han att det snarare är vår nuvarande verklighet som är absurd. ”Vill vi verkligen ha fler årtusenden av samma gamla såpopera”, frågar han.

SINGULARITETEN

Ray Kurzweil är utvecklingschef på Google och en ledande gestalt inom transhumanismen. Med ”singulariteten” menar han den punkt i utvecklingen då artificiell intelligens överstiger människans, en process som pågår i accelererande tempo. I förlängningen av detta kommer universum att vakna upp genom att vår teknologi sprids ut i rymden med självkopierande robotsönder. Människan är ett mönster (pattern) som manifesterar sig i olika former och tidsåldrar, Det är kraften i mönster som ger universum liv, säger Kurzweil. Han tillerkänner religion och filosofi en viktig roll och påpekar att de givit oss värdefulla insikter, men i dag vet vi mer om naturen och får därför uppdatera oss på det andliga området.

Kurzweil definierar andlighet som ”en känsla av att transcendera det fysiska vardagslivets gränser till känslan av en djupare verklighet”. ”Att vara, erfara, vara medveten – är andligt och reflekterar essensen av andlighet.” Han är en av de briljantaste hjärnorna inom datateknologin och har beskrivit principerna för sin kreativitet som innebär att leva helt i nuet och samtidigt föreställa sig kraften i den teknik vi vill utveckla, en form av mentala målbilder. I ett klardrömslikt tillstånd just före uppvaknandet får han sina mest kreativa idéer.

ARTIFICIELLT LIV

Astronomen Martin Rees säger att om utomjordiskt liv existerar har det troligen övergått till artificiell intelligens och robotform. ”Få tvivlar på att maskiner kommer att överträffa människans intelligens, diskussionen gäller bara när.” ”ET:s har förmodligen kommit längre än vi och är troligen robotar.” Ur UFO-perspektiv är detta intressant eftersom många observerade ufo-nauter ger ett robotlikt intryck. Rees refererar till fysikern Paul Davies, som också menar att ”vi måste begrundat sannolikheten för att främmande varelser kan visa sig vara någon form av robotar”. Davies pekar på ett antal argument som gör gällande att biologisk intelligens endast är en övergående fas i utvecklingen av medveten intelligens i universum. Vi måste också inse, säger han, att distinktionen mellan ”naturlig” och ”artificiell”, ”organisk” och ”syntetisk”, ”organism” och ”maskin” redan börjar bli suddig och kanske försvinner helt och hållet.

DEN HEMLIGA LÄRAN

H P Blavatsky säger i Den Hemliga Läran att ”det är den universella lagen att utveckla det som finns inom oss. Det är den uråldriga visdomens själva grundval”. Hon konstaterar också att ”det finns miljoner och åter miljoner världar”. ”Deras invånare kunna... röra sig genom och omkring oss som genom tomma rymden.” Det är en orimlig tanke, säger hon, att det i världsalltet ej finns andra medvetna, intelligenta varelser än vi själva, varelser som kan äga fler sinnen än vi. Hon ställer också frågan: ”Är det absolut nödvändigt, att alla kroppsliga varelser skola vara klädda i ’kläder av skinn’?” Blavatsky refererar till de indiska Purana-böckerna, som säger att Brahmá, skaparen, upprepade gånger börjar på nya skapelser efter att lika många gånger ha misslyckats. I Dzyans sånger, som hon återger i DHL, sägs att ”naturen lämnad åt sig själv misslyckas”. ”Skaparna var villrådiga om sättet att skapa en tänkande människa.” Samma problem som dagens robotutvecklare ställs inför!? Blavatsky hänvisar också till forskare, som funnit att evolutionen inte varit jämnt fortgående utan skett språngevis, kanske en analogi till vår tids tekniska och vetenskapliga revolutioner.

Den framstående kvantfysikern och teosofen Amit Goswami menar att kosmos skapades för vår skull och att vi är universums centrum, eftersom vi också är dess mening. Universum blir självmedvetet genom oss. Den tidigare presidenten i Teosofiska Samfundet N Sri Ram uttrycker det som att ”livet sover i stenen, drömmer i växten, vaknar i djuret och blir självmedvetet i människan”. Den nuvarande presidenten, Tim Boyd, säger att livet är allestädes närvarande och absolut intelligent, intelligens uttryckt i rörelse. Allt är i rörelse och ”i allt liv finns ett intelligent mönster”.

TEOSOFIN 2.0

Den välkände teosofen Robert Ellwood, professor emeritus i religionsvetenskap, har skrivit en artikel med rubriken ”The Next Stages in Human Spiritual Evolution”. Han refererar där till Den Hemliga Läran, som säger att den nuvarande 5:e rotasen skall utforska materien, den 6:e kommer att representera ett nytt tänkande och den 7:e kommer att bli transhumanistisk. Ellwoods beskrivning överensstämmer med den som andra transhumanister presenterar. Gentekniken kommer att bli mycket avancerad och kanske leda till fysisk odödlighet. Som religionsforskare menar han att det nu krävs nya tankemönster och religiösa föreställningar. Neuroteknologin kommer att koppla samman hjärnan och datorerna och måhända blir datorerna och robotarna själva levande. Genom gentekniken kan transmittorer placeras i hjärnan och kommunicera med andra människor och datorer. En lovande forskning finns redan kring detta.

Liv och död blir enligt Ellwood irrelevanta begrepp genom att biologisk teknologi byter ut icke fungerande delar i kroppen. De områden inom religionen som sysslar med döden, yttersta domen och uppståndelse kommer att förlora sin mening. Han hänvisar till The Mahatma Letters to A P Sinnet, där det beskrivs hur Dhyán Chohanen och hans kosmiska arkitekter utarbetar och genomför denna evolution. Teosofier måste förhålla sig till den omvälvande utvecklingen och vi är bland de som är mest initierade i det som sker tack vare Den Hemliga Läran och andra visdomskällor. Evolutionen väntar inte och vi måste vara i ”utkikstornet”, säger Ellwood.

THEOSCIENCE.ORG

I Robert Ellwoods anda startade 2018 Jacques Mahnich, Victor Gostin och Vicente Hao Chin Jr nättidskriften *Researches Relevant to Theosophy* på webbsidan theoscience.org. Man konstaterar att det varje vecka utkommer en förbluffande mängd vetenskapsnyheter, som teosofier ofta är ovetande om. Tidskriftens syfte är att förmedla aktuell information från olika vetenskapliga discipliner och efter att ha läst första årets fyra volymer kan jag konstatera att man lyckats skapa en nättidskrift av högsta kvalitet. Redaktionen skriver att Mahatmabreven understryker vikten av att hålla sig à jour med den vetenskapliga utvecklingen. Mahatma Koot Hoomi skrev 1882 till A O Hume att ”modern vetenskap är vår bästa bundsförvant”. Tidskriften är gratis och kan rekommenderas som läsning under det nya spännande evolutionssprånget.

Litteraturförteckning till artikeln finns på teosofiskasamfundet.se/artiklar